

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

серія

МАТЕМАТИКА І ІНФОРМАТИКА

Випуск №1 (32)

Ужгород 2018

УДК 51+001

Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. матем. і інформ. / Редкол.: В. В. Маринець (гол. ред.) та інші. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. – випуск №1 (32). – 160 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор — Маринець В. В., доктор фізико-математичних наук, професор.
Заст. головн. редактора — Гече Ф. Е., доктор технічних наук, доцент.
Заст. головн. редактора — Король І. І., доктор фізико-математичних наук, доцент.
Відповідальний секретар — Мич І. А., кандидат фізико-математичних наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Бовді А. А., доктор фізико-математичних наук, професор.
Бовді В. А., кандидат фізико-математичних наук, доцент.
Бондаренко В. М., доктор фізико-математичних наук, професор.
Волошин О. Ф., доктор технічних наук, професор.
Головач Й. Г., доктор технічних наук, професор.
Гусак Д. В., доктор фізико-математичних наук, професор.
Задирака В. К., академік НАН України,
доктор фізико-математичних наук, професор.
Козаченко Ю. В., доктор фізико-математичних наук, професор.
Кузка О. І., кандидат фізико-математичних наук, доцент.
Перестюк М. О., академік НАН України,
доктор фізико-математичних наук, професор.
Ронто А. М., доктор фізико-математичних наук, професор,
Ронто М. Й., доктор фізико-математичних наук, професор,
Сливка-Тилищак Г. І., доктор фізико-математичних наук, доцент.
Слюсарчук П. В., кандидат фізико-математичних наук, професор.
Шапочка І. В., кандидат фізико-математичних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 6 від 21.06.2018 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ №7972 від 9.10.2003 року, видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України.

Засновник і видавець – Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет».

Виходить два рази на рік.

Збірник наукових праць видається з 1994 року.

Адреса редакційної колегії: Україна, 88020 Ужгород, вул. Університетська, 14, математичний факультет УжНУ. Тел. (факс): +380 (312) 642725, e-mail: f-mat@uzhnu.edu.ua.

© В. В. Маринець,
І. А. Мич, упорядкування, 2018

© Ужгородський національний університет,
2018

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

STATE UNIVERSITY
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»

**SCIENTIFIC BULLETIN OF
UZHHOROD UNIVERSITY**

Series of
MATHEMATICS AND INFORMATICS

Issue no 1 (32)

Uzhhorod 2018

Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series of Mathematics and Informatics / Edit.: V. Marynets (Chief edit.) and others. – Uzhhorod: Scientific Bulletin of UzhNU «Hoverla», 2018. – Issue no 1 (32). – 160 p.

EDITORIAL

Chief editor — Marynets V., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
Deputy Chief editor — Heche F., As. prof., Dr. Sci. (Tech.).
Deputy Chief editor — Korol I., As. prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
Responsible secretary — Mych I., As. prof., Cand. Sci. (Phys.-Math.).
Members: Bovdi A., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Bovdi V., As. prof., Cand. Sci. (Phys.-Math.).
    Bondarenko V., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Voloshyn O., Prof., Dr. Sci. (Tech.).
    Holovach J., Prof., Dr. Sci. (Tech.).
    Gusak D., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Zadyraka V., Prof., academic of NA of Sc of Ukraine,
    Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Kozachenko Yu., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Kuzka A., As. prof., Cand. Sci. (Phys.-Math.).
    Perestyuk N., Prof., academic of NA of Sc of Ukraine,
    Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Ronto A., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Ronto M., Prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Slyvka-Tylyshchak G., As. prof., Dr. Sci. (Phys.-Math.).
    Slyusarchuk P., Prof., Cand. Sci. (Phys.-Math.).
    Shapochka I., As. prof., Cand. Sci. (Phys.-Math.).

Recommended for publication by the Scientific Council of UzhNU, record no 6 dated by June 21, 2018.

Certificate of state registration number KV 7972 dated by September 9, 2003.
Founder and Publisher: State University “Uzhhorod National University”.
Published twice a year.
The collection of scientific articles has been published since 1994.

Address of publishing house: Mathematical faculty “UzhNU”, Universytetska str. 14, Uzhhorod, 88020, Ukraine, tel. (fax): +380 (312) 642725, e-mail: f-mat@uzhnu.edu.ua.

ЗМІСТ

1. Андрашко Ю. В., Максим В. В. Булева задача розміщення із урахуванням переваг клієнтів	7
2. Білецька Д. Ю., Шапочка І. В. Тензорні добутки нерозкладних цілочислових матричних зображень симетричної групи третього степеня	15
3. Болдирева В. О., Жмихова Т. В. Ймовірність небанкрутства страхової компанії з витратами на рекламу та інвестиціями у банківський депозит за Каско страхуванням топ-10 страхових компаній України. II.	29
4. Бондаренко В. М., Заціха Я. В. Канонічні форми матричних зображень напівгруп малого порядку	36
5. Бондаренко В. М., Стъопочкіна М. В. Про властивості частково впорядкованих множин ММ-типу (1, 3, 5)	50
6. Брила А. Ю. Про одну задачу лексикографічної оптимізації з інтервальними оцінками	54
7. Глебена М. І., Глебена В. Ф., Попельський О. М. Визначення оптимальних параметрів моделей доступу до інформації у файлах баз даних.	61
8. Дрожжина А. В. Асимптотика розв'язків нелінійних диференціальних рівнянь n -го порядку, що є асимптотично близькими до рівнянь з правильно змінними нелінійностями	67
9. Зубарук О. В. Про зображувальний тип напівгрупи S_{32}^0 над довільним полем	80
10. Кирилюк О. А. Мінімальні незвідні розв'язні підгрупи групи $GL(q, \mathbb{Z}_p)$	86
11. Кічмаренко О. Д. Ступінчасте усереднення керованих функціонально-дифференціальних систем	93
12. Козаченко Ю. В., Василик О. І. Рівномірна збіжність вейвлет-розкладів випадкових процесів з класів $V(\varphi, \psi)$	108
13. Маринець В. В., Питъовка О. Ю. Дослідження крайової задачі для нелінійного хвильового рівняння з розривною правою частиною	116
14. Мич І. А., Ніколенко В. В., Варцаба О. В. Досконалі диз'юнктивні нормальні форми алгебри U_2	124
15. Сапожнікова К. Ю. Часткове усереднення систем диференціальних рівнянь з максимумом	130
16. Сливка-Тилищак Г. І., Михасюк М. М. Властивості узагальненого розв'язку задачі Коші для рівняння теплопровідності на прямій з випадковою правою частиною з простору Орліча	136
17. Чуйко С. М., Чуйко О. С., Чечетенко В. О. Про розв'язання нелінійних інтегрально-диференціальних крайових задач методом Ньютона-Канторовича	147

CONTENTS

1. <i>Andrashko Yu. V., Maksym V. V.</i> Boolean facility location problem with client preferences.....	7
2. <i>Biletska D. Yu., Shapochka I. V.</i> Tensor products of indecomposable integral matrix representations of the symmetric group of third degree.....	15
3. <i>Boldyreva V. O., Zhmykhova T. V.</i> The probability of non-ruin of an insurance company with advertising expenses and investing in bank term deposit by MHull insurance of 10 Top insurance companies of Ukraine. II.....	29
4. <i>Bondarenko V. M., Zaciha Ya. V.</i> Canonical forms of matrix representations of semigroups of small order.....	36
5. <i>Bondarenko V. M., Styopochkina M. V.</i> On properties of posets of MM -type $(1, 3, 5)$	50
6. <i>Bryla A. Yu.</i> On lexicographic optimization problem with interval parameters....	54
7. <i>Hlebena M. I., Hlebena V. F., Popelskyi O. M.</i> Finding the optimum parameters of models of access to information in database files. \\.....	61
8. <i>Drozzhina A. V.</i> Asymptotic of solutions of the nonlinear differential equations n -th order asymptotically close to the equations with regularly varying nonlinearities.....	67
9. <i>Zubaruk O. V.</i> On representation type of the semigroup S_{32}^0 over an arbitrary field	80
10. <i>Kyryl'uk O. A.</i> Minimal irreducible solvable subgroups of the group $GL(q, \mathbf{Z}_p)$ ...	86
11. <i>Kichmareno O. D.</i> Step-by-step averaging of functional-differential control systems.....	93
12. <i>Kozachenko Yu. V., Vasylyk O. I.</i> Uniform convergence of wavelet expansions of random processes from the classes $V(\varphi, \psi)$	108
13. <i>V. V. Marynets, O. Y. Pytovka</i> Investigation of boundary-value problem for non-linear wave equation with discontinuous right part.....	116
14. <i>Mych I. A., Nykolenko V. V., Varcaba E. V.</i> Perfect disjunctive normal forms of algebra U_2	124
15. <i>Sapozhnikova K. Yu.</i> Partial averaging of differential systems with maxima.....	130
16. <i>Slyvka-Tylyshchak G. I., Mykhasiuk M. M.</i> The properties of generalized solution of Cauchy problems for the heat equations with a random right side from Orlicz space.....	136
17. <i>Chuiko S. M., Chuiko O. S., Chechetenko V. O.</i> On of solving nonlinear Noether integral-differential boundary value problems by the of Newton-Kantorovich method.....	147

УДК 512.44

Г. І. Сливка-Тилищак (Пряшівський ун-т в Пряшеві, ДВНЗ «Ужгородський нац. ун-т»),
М. М. Михасюк (ДВНЗ «Ужгородський нац. ун-т»)

ВЛАСТИВОСТІ УЗАГАЛЬНЕНОГО РОЗВ'ЯЗКУ ЗАДАЧІ КОШІ ДЛЯ РІВНЯННЯ ТЕПЛОПРОВІДНОСТІ НА ПРЯМІЙ З ВИПАДКОВОЮ ПРАВОЮ ЧАСТИНОЮ З ПРОСТОРУ ОРЛІЧА

In this paper the heat equation with random right side are examined. In particular, we give conditions for existence with probability one of the generalized solutions in the case when the right side is a random field from the Orlicz space.

В роботі досліджуються властивості узагальненого розв'язку задачі Коші для рівняння теплопровідності на прямій, коли права частина є випадковим полем з простору Орліча.

1. Вступ. Рівняння теплопровідності з випадковими початковими умовами є класичною задачею математичної фізики. Зовсім недавно, кілька вчених досліджували розв'язок рівняння теплопровідності в залежності від різних типів випадкових умов. Роботи Ратанова Н. Е. та ін. [1], Войчінського В. А. [2], Сургайлеса Д. і Войчінського В. А. [3] містять важливі результати по даній тематиці. Зокрема, отримані граничні теореми для рівняння теплопровідності і пов'язані з ним так звані рівняння Бюргерса. В праці Козаченка Ю.В. та Леоненко Г. М. досліджується задача Коші для рівняння теплопровідності, коли початкова умова є строго субгауссовим випадковим процесом. У статті Бегін І., Козаченка Ю. та ін. [4] досліджувалось лінійне рівняння теплопровідності непарного порядку з випадковими початковими умовами. У роботах Козаченка Ю. В. та Вереш К. Й. [5–7] обґрунтовано застосування методу Фур'є для однорідного параболічного рівняння з випадковими початковими умовами з простору Орліча, знайдені оцінки розподілу супремуму розв'язку однорідного рівняння теплопровідності з випадковими початковими умовами з простору Орліча, а також неоднорідного рівняння теплопровідності з випадковою правою частиною із просторів Орліча. В роботах [8, 9] отримано умови існування з імовірністю одиниця класичного розв'язку задачі Коші для рівняння теплопровідності на прямій з випадковою правою частиною.

У монографії [10] можна знайти посилання і на інші роботи, які проводилися в даному напрямку.

В роботі досліджується неоднорідне рівняння теплопровідності на прямій з випадковою правою частиною.

Для даної задачі знайдено достатні умови існування з імовірністю одиниця узагальненого розв'язку, коли права частина є випадковим полем з простору Орліча.

2. Основний результат. Розглянемо неоднорідне рівняння теплопровідності, яке задане на прямій:

$$\frac{\partial u(x, t)}{\partial t} = a^2 \frac{\partial^2 u(x, t)}{\partial x^2} + \xi(x, t), \quad (1)$$

$$-\infty < x < +\infty, \quad t > 0,$$

з початковою умовою

$$u(x, 0) = 0, \quad -\infty < x < +\infty. \tag{2}$$

Нехай в умовах даної задачі $\xi(x, t) = \{\xi(x, t), \quad x \in R, \quad t > 0\}$ — вибірково неперервне з імовірністю одиниця випадкове поле з простору Орліча, таке що $\mathbb{E}\xi(x, t) = 0, \mathbb{E}(\xi(x, t))^2 < +\infty. B(x, t, z, s) = \mathbb{E}\xi(x, t)\xi(y, s)$ — коваріаційна функція випадкового процесу $\xi(x, t)$. Нехай $B(x, t, z, s)$ неперервна функція.

Наведемо деякі необхідні дані з теорії інтегралів Фур'є.

Теорема 1. [11] *Нехай функція $f(x)$ є неперервною і абсолютно інтегрованою на всій числовій осі і нехай в точці x вона є диференційовною. Тоді*

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \text{v.p.} \int_{-\infty}^{+\infty} \widehat{f}(\xi)e^{i\xi x} d\xi = \lim_{N \rightarrow +\infty} \int_{-N}^N \widehat{f}(\xi)e^{i\xi x} d\xi.$$

Зауваження 1. *Запис v.p. означає "головне значення" інтегралу.*

Як впливає з даної теореми [11] (ст. 90), якщо функція $f(x)$ є диференційовна, неперервною і абсолютно інтегрованою на всій числовій осі, то перетворення Фур'є

$$F : \quad f \rightarrow \widehat{f} = Ff,$$

$$\widehat{f}(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} f(\xi)e^{i\xi x} d\xi$$

має обернене перетворення

$$F^{(-1)} : \quad \widehat{f} \rightarrow f = F^{(-1)}\widehat{f},$$

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \text{v.p.} \int_{-\infty}^{+\infty} \widehat{f}(\xi)e^{i\xi x} d\xi.$$

Розглянемо

$$G(y, t) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_0^t e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau,$$

$$\tilde{\xi}(y, \tau) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx \xi(x, \tau) dx,$$

і

$$u(x, t) = \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx G(y, t) dy. \tag{3}$$

Нехай $D = \{(x, t) : x \in [-A, A], t \in [0, T]\}$. Введемо позначення

$$u_{a_n}(x, t) = \int_{-a_n}^{+a_n} \cos yx G(y, t) dy. \tag{4}$$

Означення 1. Будемо називати узагальненим розв'язком рівняння (1) при умові (2) функцію $u(x, t)$, що зображена у вигляді (3), яка є границею рівномірно збіжної з імовірністю одиниця в області D послідовності (4) і задовольняє умову (2).

Лема 1. [8] Нехай $\xi(x, t)$ — вибірково неперервне з імовірністю одиниця випадкове поле, для якого при кожному $t > 0$ з імовірністю одиниця існує неперервна похідна $\frac{\partial \xi(x, t)}{\partial x}$ при всіх $x \in R$ та $t > 0$ виконується умова

$$\int_R \sqrt{\mathbb{E}(\xi^2(x, t))} dx < \infty, \quad (5)$$

тоді для $\xi(x, t)$ при кожному $t > 0$ з імовірністю одиниця існує інтегральне перетворення Фур'є

$$\tilde{\xi}(y, \tau) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx \xi(x, \tau) dx,$$

та справджується рівність

$$\xi(x, t) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx \tilde{\xi}(y, t) dy.$$

Лема 2. Нехай $\xi(x, t)$ — вибірково неперервне випадкове поле з простору Орліча із заданою коваріаційною функцією $B(x, t, v, s)$. Нехай для всіх $t > 0$, $s > 0$ виконуються умова:

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \int_{-\infty}^{+\infty} |B(x, t, v, s)| dx dx \leq B < \infty.$$

Тоді з імовірністю одиниця існує інтеграл Лебега

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx G(y, t) dy.$$

Доведення. Доведемо існування інтегралу

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx G(y, t) dy.$$

Для того, щоб даний інтеграл існував з імовірністю одиниця, достатньо щоб існував інтеграл

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \mathbb{E}|G(y, t)| dy.$$

Має місце нерівність

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \mathbb{E}|G(y, t)| dy \leq \int_{-\infty}^{+\infty} \sqrt{\mathbb{E}(G(y, t))^2} dy.$$

Розглянемо

$$\mathbb{E}(G(y, t))^2 = \frac{1}{2\pi} \int_0^t \int_0^t e^{-a^2 y^2(t-\tau)} e^{-a^2 y^2(t-s)} \mathbb{E}(\tilde{\xi}(y, \tau)\tilde{\xi}(y, s)) d\tau ds.$$

$$\begin{aligned} \mathbb{E}(\tilde{\xi}(y, \tau)\tilde{\xi}(y, s)) &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx \cos yv \mathbb{E}(\xi(x, \tau)\xi(v, s)) dx dv = \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \int_{-\infty}^{+\infty} \cos yx \cos yv B(x, \tau, v, s) dx dv. \end{aligned}$$

$$\left| \mathbb{E}(\tilde{\xi}(y, \tau)\tilde{\xi}(y, s)) \right| \leq \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \int_{-\infty}^{+\infty} |B(x, \tau, v, s)| dx dv \leq \frac{1}{2\pi} \cdot B.$$

Тоді

$$\begin{aligned} \mathbb{E}(G(y, t))^2 &= \left(\frac{1}{2\pi}\right)^2 \cdot B \int_0^t \int_0^t e^{-a^2 y^2(t-\tau)} e^{-a^2 y^2(t-s)} d\tau ds = \\ &= \left(\frac{1}{2\pi}\right)^2 \cdot \frac{1}{a^4 y^4} B(1 - e^{-a^2 y^2 t})^2. \end{aligned}$$

Отже, при $y \neq 0$,

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \sqrt{\mathbb{E}(G(y, t))^2} dy \leq \frac{\sqrt{B(4, 2, 2)}}{2\pi a} \int_{-\infty}^{+\infty} \frac{(1 - e^{-a^2 y^2 t})}{y^2} dy.$$

Останній інтеграл є збіжним при довільному $y \in R$.

Теорема 2. [6] Нехай R^k – k -вимірний простір,

$$d(t, s) = \max_{1 \leq i \leq k} |t_i - s_i|,$$

$T = \{0 \leq t_i \leq T_i, i = 1, 2, \dots, k\}$, $X_n = \{X_n(t), t \in T\}$, $n = 1, 2, \dots$ – послідовність випадкових процесів, що належать простору Орліча $L_U(\Omega)$ випадкових величин, де для функції U виконується g -умова. Нехай виконуються умови:

- 1) процеси $X_n(t)$ – сепарабельні;
- 2) $X_n(t) \rightarrow X(t)$ при $n \rightarrow \infty$, $t \in T$ за ймовірністю;

3) $\sup_{d(t,s) \leq h} \sup_{n=1, \infty} \|X_n(t) - X_n(s)\|_{L_U} \leq \sigma(h)$, де $\sigma = \{\sigma(h), h > 0\}$ така неперервна на монотонно зростаюча функція, що $\sigma(h) \rightarrow 0$ коли $h \rightarrow 0$;

4) для деякого $\varepsilon > 0$

$$\int_0^\varepsilon U^{(-1)} \left(\prod_{i=1}^k \left(\frac{T_i}{2\sigma^{(-1)}(u)} + 1 \right) \right) du < \infty,$$

де $\sigma^{(-1)}(u)$ — функція обернена до $\sigma(u)$.

Тоді процеси $X_n(t)$ збігаються за ймовірністю в просторі $C(T)$.

Теорема 3. Нехай $\xi(x, t)$ — вибірково неперервне з ймовірністю одиниця випадкове поле з простору Орліча, для якого виконуються умови лемми 1 і лемми 2 і

$$\sup_{\substack{|x-x_i| \leq h \\ |t-t_1| \leq h}} \tau_\varphi(u_n(x, t) - u_n(x_1, t_1)) \leq \sigma(h),$$

де $\sigma(h)$ — неперервна монотонно зростаюча функція, така що $\sigma(h) \rightarrow 0$ при $h \rightarrow 0$, і виконується умова:

$$\int_{0+}^\varepsilon U^{(-1)} \left(\left(\frac{A}{\sigma^{(-1)}(u)} + 1 \right) \left(\frac{T}{2\sigma^{(-1)}(u)} + 1 \right) \right) du < \infty \quad (6)$$

де $\sigma^{(-1)}(\varepsilon)$ — обернена функція до $\sigma(\varepsilon)$.

Тоді функція $u(x, t)$, що зображена у вигляді (3) буде узагальненим розв'язком задачі (1)–(2).

Доведення. Дана теорема випливає з теореми 2.

Приклад 1. Нехай $\xi(x, t)$ — строго орлічеві випадкові поля з простору $L_U(\Omega)$. Нехай $U(x)$ така функція, що $U(x) = |x|^p$ для $p > 2$ і $|x| > 1$. Умова (6) теореми 3 виконується, коли $\sigma(h) = C|h|^\delta$ для $0 < \delta \leq 1$. В цьому випадку для $\varepsilon > 0$ маємо:

$$I = \int_0^\varepsilon U^{(-1)} \left(\left(\frac{A}{\sigma^{(-1)}(u)} + 1 \right) \left(\frac{T}{2\sigma^{(-1)}(u)} + 1 \right) \right) du < \infty,$$

$$I \leq \int_0^\varepsilon \left(\frac{AC^{\frac{1}{\delta}}}{u^{\frac{1}{\delta}}} \cdot \frac{TC^{\frac{1}{\delta}}}{2u^{\frac{1}{\delta}}} \right)^{\frac{1}{2}} du \leq D \int_0^\varepsilon \frac{1}{u^{\frac{2}{p\delta}}} du.$$

останній інтеграл є збіжним для $\delta > \frac{2}{p}$.

Теорема 4. Нехай $\xi(x, t)$ — вибірково неперервне з ймовірністю одиниця строго орлічеве випадкове поле з простору $L_U(\Omega)$, де $U(x)$ така функція, що $U(x) = |x|^p$ для $p > 2$ і $|x| > 1$. Нехай виконуються умови лемми 1 і лемми 2 і для деякого $\Theta > 0$

$$\int_{-\infty}^{+\infty} (\mathbb{E} |\xi(x, \tau)|^2)^{\frac{1}{2}} dx < \Theta.$$

Тоді функція $u(x, t)$, що зображена у вигляді (3) буде узагальненим розв'язком задачі (1)–(2).

Доведення. Для того, щоб функція $u(x, t)$, що зображена у вигляді (3) була узагальненим розв'язком задачі (1)–(2), потрібно, щоб інтеграл (4) збігався за ймовірністю до інтегралу

$$\int_{-\infty}^{+\infty} \cos(yx) G(y, t) dy,$$

для $|x| \leq A$, $0 \leq t \leq T$.

Використовуючи теорему 2 і приклад 1, для того, щоб інтеграл (4) збігався за ймовірністю в $C(D)$ потрібно щоб виконувалася умова

$$\|u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)\|_{L_U} \leq Ch^\alpha,$$

де

$$u_n(x, t) = \int_{-a_n}^{a_n} \cos(yx) G(y, t) dy,$$

$$\|u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)\|_{L_U} \leq \widehat{C}_{\Delta_1} (\mathbb{E} |u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}}.$$

Використовуючи узагальнену нерівність Мінковського, отримаємо

$$\begin{aligned} & (\mathbb{E} |u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} = \\ & = \left(\mathbb{E} \left| \int_{-a_n}^{a_n} \cos(yx) G(y, t) dy - \int_{-a_n}^{a_n} \cos(yx_1) G(y, t_1) dy \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} = \\ & = \left(\mathbb{E} \left| \int_{-a_n}^{a_n} [\cos(yx) G(y, t) - \cos(yx_1) G(y, t_1)] dy \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} = \\ & = \left(\mathbb{E} \left| \int_{-a_n}^{a_n} [(\cos(yx) - \cos(yx_1))G(y, t_1) + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + (G(y, t) - G(y, t_1)) \cos(yx)] dy \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \leq \\ & \leq \int_{-\infty}^{\infty} \left[|\cos(yx) - \cos(yx_1)| (|G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} + (\mathbb{E} |G(y, t) - G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} \right] dy. \end{aligned}$$

Застосовуючи нерівність $|\sin x| \leq |x|^\alpha$ для $0 < \alpha \leq 1$ при достатньо малому h , $|x - x_1| \leq h$ ми отримаємо

$$|\cos(yx) - \cos(yx_1)| \leq 2 \left| \sin \frac{y(x - x_1)}{2} \right| \leq 2^{1-\alpha} |y|^\alpha h^\alpha.$$

Розглянемо

$$\begin{aligned}
 (\mathbb{E}|G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\mathbb{E} \left| \int_0^{t_1} e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \leq \\
 &\leq \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_0^{t_1} e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \left(\mathbb{E} |\tilde{\xi}(y, \tau)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} d\tau. \\
 (\mathbb{E} |\tilde{\xi}(y, \tau)|^2)^{\frac{1}{2}} &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\mathbb{E} \left| \int_{-\infty}^{+\infty} \cos(yx) \xi(x, \tau) dx \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \leq \\
 &\leq \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{+\infty} \left(\mathbb{E} |\xi(x, \tau)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} dx < \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \Theta.
 \end{aligned}$$

Отже,

$$\begin{aligned}
 (\mathbb{E}|G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} &\leq \frac{1}{2\pi} \int_0^{t_1} \Theta e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} d\tau \leq \\
 &\leq \frac{1}{2\pi} \Theta^{\frac{1}{2}} \frac{1}{a^2 y^2} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right|.
 \end{aligned}$$

Нехай $t_1 < t$, тоді

$$\begin{aligned}
 &(\mathbb{E}|G(y, t) - G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} = \\
 &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\mathbb{E} \left| \int_0^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau - \int_0^{t_1} e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} = \\
 &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\mathbb{E} \left| \int_0^{t_1} \left[e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} - e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \right] \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau + \right. \right. \\
 &\quad \left. \left. + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} \tilde{\xi}(y, \tau) d\tau \right|^2 \right)^{\frac{1}{2}} = \\
 &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\int_0^{t_1} \left[\left| e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} - e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \right| \left(\mathbb{E} |\tilde{\xi}(y, \tau)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} \right] d\tau + \right. \\
 &\quad \left. + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} \left(\mathbb{E} |\tilde{\xi}(y, \tau)|^2 \right)^{\frac{1}{2}} d\tau \right).
 \end{aligned}$$

З леми 3.21 роботи [10](ст. 227) випливає

$$\left| e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} - e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \right| = \left| e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \right| \left| e^{-a^2 y^2 (t - t_1)} - 1 \right| \leq$$

$$\leq e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \max(1, a^2) y^{2\alpha} |t - t_1|^\alpha \leq e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \max(1, a^2) y^{2\alpha} h^\alpha.$$

Отже,

$$\begin{aligned} & (\mathbb{E}|G(y, t) - G(y, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} \leq \\ & \leq \frac{1}{2\pi} \left(\int_0^t e^{-a^2 y^2 (t_1 - \tau)} \max(1, a^2) y^{2\alpha} h^\alpha \Theta^{\frac{1}{2}} d\tau + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} \Theta^{\frac{1}{2}} d\tau \right) = \\ & = \frac{\Theta}{2\pi} \left(\max(1, a^2) y^{2\alpha} h^\alpha \frac{1}{a^2 y^2} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right) = \\ & = \frac{\Theta}{2\pi} \left(\max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1 - \alpha)} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right). \end{aligned}$$

Тоді

$$\begin{aligned} & (\mathbb{E}|u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)|^2)^{\frac{1}{2}} \leq \\ & \leq \frac{\Theta}{2\pi} \int_{-\infty}^{+\infty} \left[2^{1-\alpha} |y^\alpha h^\alpha| \frac{1}{a^2 y^2} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \\ & \quad \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1 - \alpha)} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \\ & \quad \left. + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right] dy = \frac{\Theta}{\pi} \int_0^{+\infty} \left[2^{1-\alpha} \frac{h^\alpha}{a^2 y^{2-\alpha}} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \\ & \quad \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1 - \alpha)} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right] dy = \\ & = \frac{\Theta}{\pi} \left\{ \int_0^1 \left[2^{1-\alpha} \frac{h^\alpha}{a^2 y^{2-\alpha}} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1 - \alpha)} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right] dy + \int_1^{+\infty} \left[2^{1-\alpha} \frac{h^\alpha}{a^2 y^{2-\alpha}} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \right. \right. \\ & \quad \left. \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1 - \alpha)} |1 - e^{-a^2 y^2 t_1}| + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t - \tau)} d\tau \right] dy \right\} = \\ & = \frac{\Theta}{\pi} (I_1 + I_2). \end{aligned}$$

Розглянемо

$$\begin{aligned}
 I_1 &= \int_0^1 \left[2^{1-\alpha} \frac{h^\alpha}{a^2 y^{2-\alpha}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| + \right. \\
 &\quad \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1-\alpha)} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| + \right. \\
 &\quad \left. + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} d\tau \right] dy = \frac{2^{1-\alpha} h^\alpha}{a^2} \int_0^1 \frac{1}{y^{2-\alpha}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| dy + \\
 &\quad + \frac{h^\alpha}{a^2} \max(1, a^2) \int_0^1 \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| dy + \\
 &\quad + \int_0^1 \left(\int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} d\tau \right) dy = \\
 &= \frac{2^{1-\alpha} h^\alpha}{a^2} I_{11} + \frac{h^\alpha}{a^2} \max(1, a^2) I_{12} + I_{13}.
 \end{aligned}$$

Оскільки $\left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| \leq a^2 y^2 t_1 \leq a^2 y^2 T$, то

$$I_{11} = \int_0^1 \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| dy \leq \frac{a^2 T}{\alpha + 1}.$$

$$I_{12} = \int_0^1 \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| dy \leq \frac{a^2 T}{2\alpha + 1}.$$

Використовуючи $e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} \leq 1$, будемо мати

$$I_{13} = \int_0^1 \left(\int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} d\tau \right) dy \leq \int_0^1 (t - t_1) dy \leq h \leq h^\alpha T^{1-\alpha}.$$

Отже, ми отримали

$$I_1 \leq h^\alpha \left(\frac{2^{1-\alpha} T}{\alpha + 1} + \frac{\max(1, a^2) T}{2\alpha + 1} + T^{1-\alpha} \right).$$

$$\begin{aligned}
 I_2 &= \int_1^{+\infty} \left[2^{1-\alpha} \frac{h^\alpha}{a^2 y^{2-\alpha}} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| dy + \right. \\
 &\quad \left. + h^\alpha \max(1, a^2) \frac{h^\alpha}{a^2 y^2 (1-\alpha)} \left| 1 - e^{-a^2 y^2 t_1} \right| + \int_{t_1}^t e^{-a^2 y^2 (t-\tau)} d\tau \right] dy =
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{2^{1-\alpha}h^\alpha}{a^2} \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2-\alpha}} \left| 1 - e^{-a^2y^2t_1} \right| dy + \\
 &+ \frac{h^\alpha}{a^2} \max(1, a^2) \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} \left| 1 - e^{-a^2y^2t_1} \right| dy + \\
 &+ \int_1^{+\infty} \left(\int_{t_1}^t e^{-a^2y^2(t-\tau)} d\tau \right) dy = \\
 &\frac{2^{1-\alpha}h^\alpha}{a^2} I_{21} + \frac{h^\alpha}{a^2} \max(1, a^2) I_{22} + I_{23}. \\
 I_{21} &= \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2-\alpha}} \left| 1 - e^{-a^2y^2t_1} \right| dy \leq \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2-\alpha}} dy = \frac{1}{1-\alpha}. \\
 I_{22} &= \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} \left| 1 - e^{-a^2y^2t_1} \right| dy \leq \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^{2(1-\alpha)}} dy = \frac{1}{1-2\alpha}. \\
 I_{23} &= \int_1^{+\infty} \left(\int_{t_1}^t e^{-a^2y^2(t-\tau)} d\tau \right) dy = \frac{1}{a^2} \int_1^{+\infty} \frac{1}{y^2} \left(1 - e^{-a^2y^2(t-t_1)} \right) dy \leq \\
 &\leq \frac{h^\alpha}{a^2} \max 1, a^2 \int_1^{+\infty} \frac{dy}{y^{2(1-\alpha)}} = \frac{h^\alpha}{a^2} \max(1, a^2) \frac{1}{1-2\alpha}.
 \end{aligned}$$

Тому

$$I_2 = \left(\frac{2^{1-\alpha}}{a^2} \cdot \frac{1}{1-\alpha} + \frac{2 \max(1, a^2)}{a^2} \right) h^\alpha.$$

Тоді для $0 < \alpha < \frac{1}{2}$, будемо мати

$$\|u_{a_n}(x, t) - u_{a_n}(x_1, t_1)\|_{L_U} \leq Ch^\alpha,$$

де

$$\begin{aligned}
 C &= \frac{\Theta \widehat{C}_{\Delta_1}}{\pi} \left(\frac{2^{1-\alpha}T}{\alpha + 1} + \frac{\max(1, a^2)T}{2\alpha + 1} + T^{1-\alpha} + \right. \\
 &\left. + \frac{2^{1-\alpha}}{a^2} \cdot \frac{1}{1-\alpha} + \frac{2 \max(1, a^2)}{a^2} \right).
 \end{aligned}$$

Згідно теореми 2, умови теореми 4 виконуються для $0 < \alpha < \frac{1}{2}$.

Список використаної літератури

1. Ratanov N. E., Shuhov A. G., Suhov Yu. M. Stabilization of the statistical solution of the parabolic equation // Acta Appl. Math. – 1991. – 22. – P. 103–115.
2. Woyczynski W. A. Burgers-KPZ Turbulence // Lecture Notes in Math. – Springer Verlag, Berlin, Heidelberg. – 1998. – Vol. 1700.
3. Surgailis D., Woyczynski W. A. Limit theorems for the Burgers equation initialized by data with long-range dependence // Theory and Applications of Long-range Dependence. – Birkhauser, Boston, 2003.

4. *Beghin L., Kozachenko Yu., Orsingher E., Sakhno L.* On the solution of linear odd-order heat-type equations with random initial // *Journal of Statistical Physics.* – 2007. – Vol. 127, No. 4. – P. 721–739.
5. *Вереш К. Й.* Рівняння теплопровідності з випадковими початковими умовами з просторів Орліча // *Наук. вісник Ужгород. ун-ту. Серія математика і інформатика.* – 2009. – Вип. №18. – С. 39–45.
6. *Kozachenko Yu. V., Veresh K. J.* The heat equation with random initial conditions from Orlicz space // *Teor. Imovirnost. Matem. Statist.* – 2009. – **80**. – P. 63–75; English transl. in *Theory Probab. Mathem. Statist.* – 2010. – **80**. – P. 71–84.
7. *Kozachenko Yu. V., Veresh K. J.* Boundary-value problem for nonhomogeneous parabolic equation with Orlicz right side // *Random Operators and Stochastic Equations.* – 2010. – №18. – P. 97–119.
8. *Kozachenko Yu. V., Slyvka-Tylyshchak A. I.* The Cauchy problem for the heat equation with a random right side // *Random Oper. and Stoch. Equ.* – 2014. – 22(1). – P. 53–64.
9. *Kozachenko Yu. V., Slyvka-Tylyshchak A. I.* The Cauchy problem for the heat equation with a random right part from the space $Sub_{\varphi}(\Omega)$ // *Applied Mathematics.* – 2014. – 5. – P. 2318–2333.
10. *Козаченко Ю. В., Кучінка К. Й., Сливка-Тилищак Г. І.* Випадкові процеси в задачах математичної фізики. Монографія. – Вид-во ТОВ "РІК-У"., 2017. – 256 с.
11. *Будылин А. М.* Ряды и интегралы Фурье. – Санкт-Петербург, 2002. – 137 с.

Одержано 25.01.2018